

Állásfoglalás a közbeszerzésekkel kapcsolatos döntések meghozatalára jogosult tulajdonosi bizottság üléseinek tartásáról

Ügyszám: 1281/K/2005-3.

Dr. Kerekes Edit
hivatalvezető részére

Hajdú-Bihar Megyei Közigazgatási Hivatal

Debrecen
Piac u. 54.
4024

Tisztelt Hivatalvezető Asszony!

Fenti hivatkozási számú megkeresésében abban kérte állásfoglalásom, hogy *„a közbeszerzésekkel kapcsolatos valamennyi döntés meghozatalára jogosult tulajdonosi bizottság nyílt vagy zárt ülést tartson hatásköre gyakorlása során”*.

1. Mivel megkeresése kifejezetten Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Tulajdonosi Bizottságának eljárásra vonatkozott, válaszom megalapozása érdekében beszereztem a közgyűlés 105/2004. (V. 27.) Kh. határozatát, Debrecen Megyei Jogú Városának Közbeszerzési Szabályzatát (a továbbiakban: Szabályzat).

A Szabályzat a Tulajdonosi Bizottságra az alábbi feladatokat, illetve hatáskört ruházta:

- a) a beszerzési célokmány, illetve módosításának jóváhagyása (II. 3. pont, VI. 6. pont),
- b) a beszerzési engedélyokirat, illetve módosításának jóváhagyása (II. 4. pont, VI. 6. pont),
- c) a tárgyévi Közbeszerzési Terv elfogadása és módosítása (II. 7. pont),
- d) a bírálóbizottsági feladatok ellátása (III. 1. pont),
- e) a közbeszerzési eljárás megindításának elrendelése (III. 2. pont első kötőjeles bekezdése),
- f) a közbeszerzési eljárás lefolytatása menetének, az eljárás fajtájának megállapítása (III. 2. pont második kötőjeles bekezdése),
- g) az ajánlati felhívás és dokumentáció, valamint a részvételi felhívás és dokumentáció tartalmának meghatározása (III. 2. pont harmadik kötőjeles bekezdése),
- h) az értékelési eljárás lefolytatása (III. 2. pont negyedik kötőjeles bekezdése),
- i) a közbeszerzési eljárási szakaszokat lezáró határozatok meghozatala (III. 2. pont ötödik kötőjeles bekezdése),
- j) a megkötött szerződés módosítására irányuló javaslat véleményezése (VI. 6. pont)

Az előbb felsorolt feladatokat, hatásköröket a Tulajdonosi Bizottság a Polgármesteri Hivatal különböző szervezeti egységeinek (tipikusan a Közbeszerzési Osztály) előkészítése, döntési javaslatai, tervezetei alapján látja el, illetve gyakorolja. A közbeszerzéssel kapcsolatos végső döntés (a nyertes pályázó kiválasztása) tekintetében maga a Tulajdonosi Bizottság is csak „döntés-előkészítő”.

2. a) A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 12. §-a (4) bekezdésének b) pontja értelmében a képviselő-testület, illetve a bizottsága az önkormányzat *„vagyonával való rendelkezés és az általa kiírt pályázat tárgyalásakor” tarthat zárt ülést abban az esetben, „ha a nyilvános tárgyalás üzleti érdeket sértene.”* Az e törvényhelyet magyarázó kommentárok egybehangzó véleménye szerint védendő üzleti érdek, titok az önkormányzat oldalán is fennállhat, lévén önálló, tulajdonnal, vagyonnal

rendelkező jogi személy. Nem kétséges ugyanakkor, hogy e szabály elsősorban az önkormányzattal kapcsolatba lépő személyek jogilag elismert érdekeit védi – összhangban természetesen az üzleti titok védelmére, e védelem korlátaira, illetve a közérdekű adatok nyilvánosságára vonatkozó egyéb szabályokkal.

b) Az önkormányzat „üzleti érdekeinek” védelmére azonban jóval szűkebb körben kerülhet sor, mint egy gazdálkodó szervezet esetében. Az Ötv. 2. §-ának (1) bekezdése általános jelleggel írja elő a helyi közügyek demokratikus, „széles körű nyilvánosságot” biztosító intézését. A nyilvánosság biztosításához járul hozzá az Ötv. már idézett 12. § (4) bekezdés b) pontja is, valamint pl. az Ötv. 80. §-ának (2) bekezdése is („A helyi önkormányzat meghatározott vagyontárgy vagy vagyonrész elidegenítését, megterhelését, vállalkozásba való bevitelét, illetőleg más célú hasznosítását önkormányzati rendeletben helyi népszavazáshoz kötheti.”). A „széles körű nyilvánosságot” biztosítja továbbá az Avtv. 19. §-ának (1) bekezdése is, amikor az önkormányzat kötelezettségévé teszi, hogy az önkormányzati költségvetésre és annak végrehajtására, az állami és önkormányzati vagyon kezelésére, a közpénzek felhasználására és az erre kötött szerződésekre vonatkozóan biztosítsa a közvélemény pontos és gyors tájékoztatását. Ezek az adatok – az önkormányzat részéről – közérdekű adatnak minősülnek, nyilvánosságuk korlátozására csak a szükséges mértékben és az elérni kívánt célhoz képest arányosan kerülhet sor.

Ehhez képest az Ötv. 12. § (4) bekezdés b) pontjának kizárólag az önkormányzat érdekében történő alkalmazására kivételesen, álláspontom szerint az alábbi feltételek fennállása mellett kerülhet sor:

– a rendelkezés konkrét vagyontárgy (vagyonelem) felett történik és
– a rendelkezés az adott vagyontárgy (vagyonelem) jogi helyzetét közvetlenül befolyásolja és
– a döntéshozatali folyamat nyilvánossága, vagy a döntés indokainak (előzetes) nyilvánosságra kerülése az önkormányzat gazdasági érdekeit vagy gazdálkodásának biztonságát alaposan vélelmezhetően közvetlenül veszélyeztetné.

Az önkormányzat általános pénzügyi, gazdasági helyzete, a vagyonnal való gazdálkodásra vonatkozó tervek, elképzelések – álláspontom szerint – főszabályként a nyilvánosságra tartoznak.

c) Fontos kitétele az Ötv. 12. § (4) bekezdés b) pontjának, hogy az önkormányzat zárt ülést az „általá kiírt pályázatok tárgyalásakor” tarthat az egyéb feltételek fennállása esetén. A megfogalmazásból az is következik, hogy egy leendő pályázat kiírása, feltételeinek meghatározása nem elégséges indok a nyilvánosság korlátozására. Amennyiben mégis szükséges lenne egy pályázat kiírását megelőzően az önkormányzat érdekeinek védelmére, azt az Avtv. 19/A. §-a biztosíthatja a testület elé kerülő előterjesztés előkészítése során. Ez a szabály azonban elsősorban a pályázók érdekeit védi.

3. a) A fentieket figyelembe véve – álláspontom szerint – a Tulajdonosi Bizottság feladatai, illetve hatáskörei közül (lásd 1. pont) a)-c) és e)-g) pontjaiban említett feladatok ellátása, hatáskörök gyakorlása során általában nem indokolható zárt ülés tartása.

b) A Tulajdonosi Bizottság egyéb feladatai, hatásköre [d), h)-j) pontok] tekintetében az alábbiakat tartom fontosnak kiemelni. A közbeszerzési eljárás során – a törvény által is elismerten – az ajánlattevő élhet üzleti titkai védelméhez fűződő jogával. A közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 73. §-ának (1) bekezdése (továbbá 106. §-a) ezt a jogot úgy biztosítja, hogy az ajánlattevő számára lehetővé teszi az üzleti titkok elkülönített mellékletben történő csatolását.

Az üzleti titok meghatározása alapvetően az ajánlattevő kompetenciája, azt – főszabályként – mindenki másnak tiszteletben kell tartania azzal, hogy eljárása során az e körbe tartozó adatok titokban maradásának jogszerűségét az adatvédelmi biztos vagy a bíróság vizsgálhatja. Az ajánlattevő lehetőségeit azonban a Kbt. korlátozza. A korlátokat a Kbt. 73. § (2) bekezdése, 96. § (3) bekezdése, illetve 99. § (4) bekezdése tartalmazza: a Kbt. 73. §-ának (1) bekezdése tehát az ajánlattevő lehetőségének maximumát jelenti.

Fontosnak tartom megjegyezni, hogy a közbeszerzési eljárás során a nyertes ajánlattevővel történő szerződéskötésig az ajánlattevők üzleti titkait nem a Ptk. 81. § (3) bekezdése szerint kell megítélni, hanem azok „tisztá” üzleti titkok. A Ptk. 81. § (3)-(4) bekezdése a szerződéskötést követő időszakban korlátozza a nyertes ajánlattevő lehetőségeit.

c) A közbeszerzési eljárás során benyújtott ajánlatok értékelését végző képviselő-testület vagy bizottság az ajánlatokat csak az üzleti titkot tartalmazó melléklet ismeretében tudja elbírálni. Nem tartom tehát az Ötv.-vel ellentétesnek, sem pedig az Avtv.-t sértő eljárásnak, ha a képviselő-testület vagy bizottsága a beérkezett ajánlatokat zárt ülés keretében bírálja el: a pályázatok összefüggéseiben történő értékelése ugyanis a gyakorlatban kivitelezhetetlenné tenné egy olyan eljárást, amelyben az üzleti titoknak minősülő információk értékelése elkülöníthető lenne a többi információtól.

d) A fentiekben azzal a feltételezéssel éltem, hogy az ajánlatok (azok közül egyesek) tartalmazzanak üzleti titoknak minősülő információt. Amennyiben azonban egyik ajánlattevő sem élt az üzleti titok Kbt. 73. § (1) bekezdése szerinti elkülönített kezelésének lehetőségével, a zárt ülés tartása csak akkor lehet indokolt, ha az önkormányzat részéről kimutatható lenne valamilyen üzleti érdek. A Kbt. 73. §-ának (2) bekezdése és 96. §-ának (3) bekezdése értelmében ugyanis jogszerűen nyilvánosságra kerülhet az ajánlatból minden olyan információ, amelyet a döntés meghozatalával összefüggésben az ajánlatkérő figyelembe vett.

Tisztelt Hivatalvezető Asszony!

Összefoglalva álláspontomat, véleményem szerint a „*a közbeszerzésekkel kapcsolatos*” döntések meghozatala során a nyilvánosságot csak a legszűkebb körben, a pályázók (és csak esetlegesen az önkormányzat) üzleti érdekei védelmében lehet korlátozni.

Budapest, 2005. szeptember 9.

Üdvözlettel

Dr. Péterfalvi Attila